

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОРЯДКУ СПЛАТИ СУДОВИХ ЗБОРІВ В УКРАЇНІ

ВОЛІХ В'ячеслав Вікторович - здобувач Київського міжнародного університету

У статті на основі наукових напрацювань та аналізу нормативних актів охарактеризовано механізми сплати судових зборів, сформульовано висновки і пропозиції щодо його вдосконалення.

Ключові слова: судові збори, судові платежі, доступність до суду сутяжництво.

На сьогодні в Україні все більшої актуальності набувають проблеми встановлення судових зборів. Пов'язане це, по-перше, з розвитком правосвідомості громадян; по-друге, обраним Україною курсом на побудову правової держави; по-третє, необхідністю виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи, забезпечення справедливого судочинства в Україні відповідно до європейських стандартів. Роль правосуддя у сучасних умовах значно зростає і в якісному, і кількісному плані. Суд стає останньою ланкою ефективного і справедливого вирішення спору чи конфлікту, проте він не може вважатися ефективним і справедливим, якщо є недоступним.

Серед чинників, що впливають на доступність до суду, не останнє місце займає економічний, який, за визначенням Вафіна М.Х., Столярова О.Г., Сидоренка В.М. [1, с. 112; 2, с. 17; 3, с. 178] полягає у тому, що судочинство повинно бути економічно доступним, тобто судові збори, що встановлюються державою, не повинні перешкоджати населенню звертатися до суду за захистом порушених прав.

Періодично у пресі та науці виникають пропозиції щодо відміни судових зборів [4, с. 13; 5,

с. 66-71; 6, с. 63-67], проте вони залишаються лише на папері. Законодавець не може відмовитися від стягнення судових платежів, а принциповим виправданням платності судочинства є запобігання сутяжництву.

М.А.Гурвіч писав, що сутяжництво - це зловживання правом на пред'явлення позову [7, с. 11]. І для того, щоб запобігти таким зловживанням (фактично, щоб не допустити масового звернення до суду з дрібними чи необґрунтованими вимогами) вводяться судові збори. Тобто позивач, який вважає, що його права порушено, ще замислиться, чи звертатися йому до суду, якщо, наприклад, сума позовних вимог буде меншою за суму судових зборів. Його підтримували Власов А.А., який підкреслював, що "необхідність слати судових зборів при поданні заяв до суду слугує процесуальним засобом, що стримує безпідставні звернення до судової влади, а також різні зловживання процесуальними правами сторін та інших осіб, які приймають участь у справі, що є ефективним правовим засобом боротьби з сутяжництвом" [8, с. 146], і Осокіна Г.А., яка визнавала за інститутом судових зборів превентивну функцію, яка полягає "в запобіганні необґрунтованим зверненням до суду, а також забезпеченні доброякісного використання особами, що приймають участь у справі, своїх процесуальних прав і належного виконання процесуальних зобов'язань" [9, с. 295].

Проте не завжди встановлення судових зборів як засобу запобігання сутяжництву знаходило прихильників серед правознавців. Брокгауз Ф.А. і Єфрон І.А., наприклад, відзначали, що увесь історичний досвід існування судових зборів доводить те, що сутяжників судові збори не зупиняють, і як приклад, наводять досвід Англії, де судочинство завжди було дорогим, проте боротьба з су-

В.В. Воліх
А.В. Артемів
З ОРИГІНАЛОМ
ЗГІДНО

тяжництвом складала один із головних предметів законодавчих актів. На думку цих авторів, відплатність правосуддя можна пояснити лише фіскальними інтересами держави, які склалися історично, ще з давніх часів, коли суд складав одну з доходних статей князівської влади. Боротися з сутяжництвом шляхом встановлення плати за звернення до суду, на їх думку, неможливо, це лише обмежить доступ до суду малозабезпечених осіб, нанесе шкоду суспільному значенню суду [10, с. 132].

За радянських часів з сутяжниками боротьба теж велася шляхом встановлення судових зборів. Матеріально каралися: 1) позивач, що подав необґрунтований позов; 2) відповідач, що затіяв безпідставний спір проти позову; 2) позивач чи відповідач, що систематично протидіяли швидкому та вірному вирішенню справи. Таким чином, боротьба з сутяжництвом велася не превентивно, обмежуючи доступ до суду взагалі для запобігання можливому сутяжництву, а шляхом покарання саме сутяжників.

Проте український законодавець не вважає за потрібне використовувати позитивний досвід радянських часів, а ЗМП тим часом пістріють заголовками про недоступність судочинства в Україні [12, с. 26-30; 13, с. 4; 14, с.1].

Мета нашої статті полягає в тому, щоб на основі наукових напрацювань та аналізу нормативних актів охарактеризувати механізм сплати судових зборів, сформулювати висновки і пропозиції щодо його вдосконалення для забезпечення вільного доступу до суду всіх осіб, що потребують захисту.

Досягнення поставленої мети здійснювалося через постановку та вирішення наступних завдань: визначити, які судові збори сплачуються сьогодні в Україні; дослідити нормативну базу, що забезпечує стягнення судових зборів; проаналізувати порядок сплати судових зборів; з'ясувати чи запобігає визначений порядок сутяжництву; надати власні пропозиції для удосконалення порядку сплати судових зборів.

20 січня 2006 р. Президентом В.Ющенко підписаний Указ "Про затвердження Плану заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи" № 39 [15], а 20 березня 2006 р. "Про затвердження Плану заходів на 2006 р. щодо вдосконалення судового устрою та забезпечення справедливого судочинства в Україні відповідно до Європейських стандартів" № 242 [16], якими на Міністерство фінансів України, Міністерство юстиції України, Державну судову адміністрацію України було покладено

обов'язок розробити і подати проект закону про судовий збір, в якому передбачити розміри, порядок сплати збору та звернення до суду (замість державного мита), а також направлення коштів від цього збору на фінансування функціонування судів і діяльності суддів. На виконання цих Указів було розроблено проект закону "Про судовий збір" № 2378 (надалі - Проект) [17], який подано на розгляд Кабінету Міністрів України. 9 лютого 2007 року Верховна Рада України прийняла Постанову "Про прийняття за основу проекту Закону України "Про судовий збір" № 662-V від 09.02.2007 р. [18], поданий Кабінетом Міністрів України, в якій доручила Комітету Верховної Ради України з питань правосуддя доопрацювати зазначений законопроект з урахуванням зауважень і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи та внести його на повторний розгляд Верховної Ради України. Проте відтоді рух з доопрацювання та прийняття розробленого закону фактично припинився. Тобто, судового збору як фінансового платежу на сьогодні в Україні не існує. Замість нього сплачуються два види судових платежів: державне мито і витрати на інформаційно-технічне забезпечення суду (далі - ВЗІТЗ).

Порядок стягнення державного мита регулюється ст. 87 Кодексу адміністративного судочинства України (далі КАСУ) [19], ст. 79 Цивільного процесуального кодексу України (далі ЦПК) [20], ст. 66 Господарського процесуального кодексу України (далі ГПК) [21], Постановою Кабінету Міністрів України "Про державне мито" від 21.01.1993 р. [22], Наказом Головної державної податкової інспекції "Про затвердження Інструкції про порядок обчислення та справляння державного мита" № 15 від 22 квітня 1993 р. [23] тощо. Порядок сплати ВЗІТЗ регулюється ст. 79 ЦПК [20], ст. 66 ГПК [21], Постановою КМУ "Про затвердження Порядку оплати витрат з інформаційно-технічного забезпечення судових процесів, пов'язаних з розглядом цивільних та господарських справ, та їх розмірів" від 21 грудня 2005 р. № 1258 [24], Постановою Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2005 р. № 1258" № 825 від 5 серпня 2009 р. [25] тощо. Таким чином, в Україні за звернення до суду сплачуються такі судові платежі: до адміністративних судів - державне мито, до судів загальної юрисдикції та господарських судів - державне мито та ВЗІТЗ. При цьому ставки цих платежів маленькими не назвеш: сума державного мита визначається залежно від виду позову, у відсотковому відношенні до суми

позову від 1 до 10%, чи залежно від неоподаткованого мінімуму доходів громадян - не менше 3 і не більше 100; а сума ВЗІТЗ встановлена у твердих ставках - від 1,5 грн. до 236 грн. Виникає запитання: чи не забагато платежів для превентивного засобу (запобігання сутяжництву)?

Анохін В.С. пише, що не забагато: "судові збори - це проблема винної сторони: не порушуй закон, виконуй свої договірні зобов'язання і не буде збитків" [26, с. 109]. Дійсно, за загальним правилом, витрати по справі, в тому числі і зі сплати судових платежів, покладаються на сторону, що програла справу. Так, відповідно ст. 75 ЦПК стороні, на користь якої винесено рішення, суд присуджує з іншої сторони усі судові витрати (у тому числі державне мито і ВЗІТЗ), хоча б ця сторона і була звільнена від сплати судових витрат в доход держави [20]. Тобто, у цивільному процесі, як відзначає Тертишніков В.І., головний принцип розподілення судових витрат полягає в тому, що їх несе сторона, за виною якої виникла справа, тобто сторона, що скоїла цивільне правопорушення [27, с. 69], а судові платежі сплачує сторона (зазвичай відповідач), що скоїла цивільне правопорушення (у зв'язку з чим позивач звернувся до суду за захистом своїх порушених прав) згідно рішення суду (якщо суд визнає відповідача винним у скоєнні цивільного правопорушення).

У ч. 1 ст. 49 ГПК зазначено, що державне мито покладається: у спорах, що виникають при укладанні, зміні та розірванні договорів, - на сторону, яка безпідставно ухиляється від прийняття пропозиції іншої сторони, або на обидві сторони, якщо господарським судом відхилено частину пропозицій кожної із сторін [21]. Коментуючи її, Белянич В.Е. підкреслює, що безпідставність ухилення однієї сторони від пропозицій іншої сторони, підлягає вирішенню на підставі зібраних доказів та їх оцінки рішенням суду [28, с. 331], тобто судові платежі сплачуватиме сторона (зазвичай відповідач), визнана за рішенням суду такою, що безпідставно ухиляється від прийняття пропозицій іншої сторони у спорах, що виникають при укладанні, зміні та розірванні договорів.

Ч. 2 ст. 49 ГПК встановлює, що якщо спір виник внаслідок неправильних дій сторони, господарський суд має право покласти на неї державне мито незалежно від результатів вирішення спору, а у ч. 3 вищевказаної статті відзначається, що державне мито, від сплати якого позивач у встановленому порядку звільнений, стягується з відповідача в дохід бюджету пропорційно розміру задоволених вимог, якщо відповідач не звільнений від

сплати державного мита [21].

Отже, у цивільному та господарському законодавстві закладений орієнтир боротьби з сутяжництвом шляхом встановлення судових платежів у двох випадках: 1) якщо особа скоїла цивільне правопорушення чи не дотримується договірної дисципліни у господарських відносинах, і це встановлено рішенням суду, вона оплачує судові витрати; 2) особа, яка звертається до суду безпідставно, і безпідставність її вимог доведена рішенням суду, оплачує судові збори. Тобто, головний критерій, що визначає, на яку зі сторін покладатимуться судові платежі - це рішення суду по справі, в якому безпосередньо встановлено винну сторону.

З аналізу законодавства можна зробити висновки, що судові платежі сплачуватиме та сторона, яка за рішенням суду програла справу - буде визнана такою, що порушує договірну дисципліну, скоїла цивільне правопорушення тощо. Водночас на сьогодні необхідною умовою звернення до суду загальної юрисдикції та господарського суду в Україні є сплата судового збору та ВЗІТЗ. Так, відповідно ст. 207 ЦПК, п. 4, 10 ст. 63 ГПК суддя повертає позовну заяву і додає до неї документи без розгляду, якщо не подано доказів сплати державного мита та ВЗІТЗ у встановлених порядку та розмірі [20; 21]. Звідси зрозуміло, що порядок сплати судових платежів завуальований, і хоча ніде цивільне та господарське законодавство чітко не визначає, що судові збори сплачується особою, що звертається до суду (і лише потім, після винесення рішення суду, можуть бути відшкодовані їй), фактично це так і є.

Адміністративне законодавство більш детально описує, хто є платником цього збору. Так, у статті 89 КАСУ прямо вказано, що особа, яка звертається до адміністративного суду з позовною заявою, апеляційною або касаційною скаргою, скаргою за винятковими обставинами, заявою про перегляд справи за нововиявленими обставинами, повинна сплатити судовий збір [19].

Згідно Інструкції про порядок обчислення та справляння державного мита від 22 квітня 1993 р. № 15 по справах, що розглядаються судами, державне мито сплачується до подання позовної заяви або апеляційної скарги на рішення суду і скарг на рішення, що набрали законної сили, а також при видачі судами копій документів. По справах, що розглядаються господарськими судами, державне мито сплачується до подання позовної заяви та апеляційних і касаційних скарг на рішення та постанови, а також заяв про їх перегляд за нововиявленими обставинами [23].

В.В. Волік
Директор

ОРИГІНАЛОМ
ЗГІДНО

В.В. Волік

Із викладеного зрозуміло, що практично завжди судові збори повинен сплачувати позивач. За принципом боротьби з сутяжництвом, окресленим законодавцем, цей засіб повинен запобігти зверненню до суду позивачів з безпідставними вимогами, тобто сутяжників. Але на практиці він запобігає зверненню до суду більшості позивачів.

По-перше, це пов'язане з великими ставками судових платежів, які не кожен може сплатити. Кольцов А.А. підкреслює, що у господарських спорах, де не рідкість спори про стягнення великих сум, підприємці вимушені вишукувати їх для оплати державного мита, фактично "заморожуючі" їх на період судового процесу. Тому державне мито, за його думкою, замість того, щоб виконувати превентивну функцію відносно фірм, які несвоечасно чи неякісно виконують зобов'язання, фактично стає перешкодою для осіб, що бажають звернутися за захистом своїх прав до господарського суду, що негативно впливає на вільний доступ до правосуддя і ефективність судового захисту прав добросовісних організацій [29, с. 99], а Дубок А.Ю. визначає, що шкала державного мита, яка застосовується у судах загальної юрисдикції, не орієнтована на великі майнові позовні заяви, які притаманні комерційному обороту, особливо у сфері міжнародного комерційного економічного співробітництва. У результаті розмір державного мита по великих майнових позовах виявляється занадто великим, що перешкоджає зацікавленій стороні у здійсненні її права на судовий захист [30, с. 31]. Тобто, позивач, не обов'язково недобросовісний, вимушений вишукувати кошти для оплати судових зборів, щоб звернутися до суду, які лише можливо будуть йому повернені при вирішенні справи на його користь.

Другим чинником, що слугує перешкодою звернення добросовісних позивачів до суду, є строки судового розгляду. Загальновідомо, що судочинство в Україні не відрізняється швидкістю; на повільний рух справи як проблему українського судочинства звертали увагу Яворський В.П. та інші [31, с. 5; 32, с. 132], не поодинокі випадки, коли Європейським судом строки розгляду справ в Україні визнаються такими, що не відповідають вимогам розумності [33, с. 22; 34, с. 22].

Наведемо простий приклад: у листопаді 2006 р. до господарського суду Донецької області звернулося ООО "Транспортно-експедиційна лізингова компанія МТС" до ВАТ "Азовзальмаш" з позовом про стягнення заборгованості за договором поставки у 3 000 000 гривень. За подання цього позову ООО "Транспортно-експедиційна лізингова ком-

панія МТС" сплатила 25 500 гривень державного мита та 118 гривень ВЗІТЗ. Мирова угода була укладена у вересні 2009 р., згідно якої відповідач відшкодував заборгованість за договором та суми судових платежів [35]. Здавалося б, позивач отримав відшкодування, його вимоги були задоволені, проте інфляція гривні в Україні лише у 2009 році склала 22,6%.

Таким чином, справи розглядаються роками, недобросовісні відповідачі чи інші учасники процесу (які фактично і є сутяжниками) можуть вдаватися до різних заходів з затягування розгляду справ. Апеляційне та касаційне провадження майже завжди здійснюється з порушенням встановлених законом термінів, а звернення до Верховного суду України може загальмувати прийняття рішення за справою на невизначений період часу. Тобто, добросовісному позивачу необхідно сплатити судові збори відразу при зверненні до суду, втілюючи себе надією, що ці витрати будуть повернені йому після винесення рішення. А інфляційні процеси тим часом "з'їдають" частину коштів, що вносилися як судові збори.

І третім чинником, що також перешкоджає зверненню до суду, є виконання судових рішень. Як пишуть Хотинська О.З., Носік Ю.В., Рябченко О.П., виконання судових рішень відноситься до основних проблем судочинства в Україні. Систематичність невиконання, відсутність повноважень у службовців виконавчої служби, неправомірні дії боржників з приховування майна, пробіли у законодавстві, тощо, практично зводять ефективність судової системи нанівець [36, с. 89; 37, с. 22; 38, с. 440]. Тому стягнення зі сторони, що програла, відшкодувань за справою, разом з судовими витратами, може здійснюватися протягом тривалого часу. Тобто, сплатити судовий збір необхідно відразу в усій сумі, а отримати кошти, внесені на його оплату (за умови платоспроможності відповідача) - частинами протягом тривалого часу.

Отже, закріплюючи за позивачем (чи іншою особою, що вимушена звернутися до суду за захистом своїх законних прав та інтересів) обов'язок зі сплати судових зборів до звернення до суду, законодавець створює благодатні підстави для недобросовісних контрагентів, відповідачів і інших учасників процесу, тобто не запобігає сутяжництву, а створює сприятливі умови для нього, не забезпечує вільний доступ до цивільного та господарського судочинства, а створює перепони такому доступу.

На нашу думку, для вдосконалення механізму стягнення судових зборів при зверненні до суду

В.В. Савченко
В.В. Савченко
В.В. Савченко
3 ОРИГІНАЛОМ
ЗГІДНО

для зміцнення договірної дисципліни, запобігання сутяжництву, вільного доступу до судових установ в Україні, необхідно змінити підхід до порядку їх сплати. Для того, щоб запобігти зверненню до суду з дрібними вимогами, пропонуємо залишити для позивачів необхідність сплати частини судового збору, встановленої у твердих ставках, що не створювали б економічних перешкод при зверненні до суду. Прототипом такої частини могли б стати ВЗІТЗ.

Для удосконалення механізму сплати судових платежів в Україні пропонуємо:

- виділити зі складу державного мита платежі, що сплачуються при зверненні до суду і перейменувати їх у судовий збір;
- якнайшвидше розробити і прийняти нормативно-правовий акт, що стосуватиметься стягнення судового збору;
- віднести витрати з інформаційно-технічного забезпечення суду до судових зборів, визначивши їх як складову такого платежу;
- при зверненні до суду зобов'язати позивачів сплачувати частину судового збору, встановлену в твердих ставках (прототипом якої є ВЗІТЗ), що не створюватиме економічних перешкод при зверненні до судових установ;
- зобов'язати сплачувати іншу частину судових зборів (прототипом якої є державне мито) сторону, яка програла справу;
- сторону, яка програла справу, визначати у рішеннях суду;
- рішенням суду встановлювати розмір судового збору, який підлягає сплаті.

Література

1. Вафин, М. Х. Судебные расходы по гражданским делам: Дис. канд. юрид. наук. 12.00.03 / М. Х. Вафин. - Московский государственный университет им. М. В. Ломоносова. Юридический факультет. - М., 1984. - 266 с.
2. Столяров А. Г. Судебные расходы как элемент состава гражданской процессуальной ответственности: Автореферат дис. канд. юрид. наук 12.00.15. - Гражданский процесс; Арбитражный процесс / А. Г. Столяров. - Санкт-Петербургский государственный университет. - СПб., 2004. - 24 с.
3. Сидоренко В.М. Принцип доступности правосудия и проблемы его реализации в гражданском и арбитражном процессе: Дис. канд. юрид. наук: 12.00.15 - Гражданский процесс; Арбитражный процесс: Екатеринбург, 2002. - 220 с.
4. Марочкін І.Є. Доступність до правосуддя та гарантії його реалізації/ Марочкін І.Є.// Судова

реформа в Україні: проблеми і перспективи: Матеріали наук. практ. конф., 18-19 квітня 2002 р., м. Харків// Редкол.: Стапис В.В. (голов. ред.) та ін.. - К.: Юрінком Інтер, 2002. - 319 с.

5. Білоусов Ю.В. Судові витрат як складова доступності правосуддя/Ю.В.Білоусов// Університетські наукові записки. - 2005. - № 3 (15). - С. 66-71.
6. Сакари Н.С. Належна судова процедура як елемент доступності правосуддя/ Н.С. Сакари // Юридична Україна. - 2004. - № 3. - С. 63-67.
7. Гурвич М.А. Право на позов/ М.А. Гурвич - М., 1949. - 265 с.
8. Власов В.А. Гражданское процессуальное право: Учебник/ В.А. Власов - М., 2003. - 320 с.
9. Осокина Г.Л. Гражданский процесс: Общая часть./ Г.Л. Осокина - М., 2003. - 298 с.
10. Энциклопедический словарь Ф.А. Брокгауза и И.А. Ефрона / Под ред. проф. Соловьёва В.С. - В 86 т. - Т. 74. - СПб., Изд-во Акционерное общество "Ф.А. Брокгауза и Ефрона И.А.", 1903. - 561 с.
11. Цивільний процесуальний кодекс: Закон УРСР від 18 липня 1963 р.// Відомості Верховної Ради. - 1963. - № 30. - Ст. 464.
12. Зейкан Я.П. Перешкоди правосуддю, або хто попереджений - той озброєний: Практичний посібник/ Я.П. Зейкан - К.: Юридична практика. - 256 с.
13. Бардаченко Л. Із хворої голови на здорову/ Бардаченко Л.// Правовий тиждень. - 2009. - № 18-19 (№ 144-145). - 12 травня. - С. 4.
14. Мартинюк А. Кабмін зачинив двері в суд для бідних?// Права людини. - 2009 (25 травня). - С. 1. - Доступ до електронної мережі <http://humanrights5.unian.net/ukr/detail/190914>
15. Про затвердження Плану заходів із виконання обов'язків та зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Європи: Указ Президента України від 20 січня 2006 р. № 39// Офіційний вісник України. - 2006. - № 2. - С. 2-4.
16. Про затвердження Плану заходів на 2006 р. щодо вдосконалення судового устрою та забезпечення справедливого судочинства в Україні відповідно до Європейських стандартів: Указ Президента України від 20 березня 2006 р. № 242// Офіційний вісник України. - 2006. - № 5. - С. 8-10.
17. Про судовий збір: Проект закону України № 2378// Доступ до електронних ресурсів - http://gska2.rada.gov.ua/pls/web_n/webproc4_2?id=&pf3516=2378&skl=6
18. Про прийняття за основу проекту Закону України "Про судовий збір": Постанова Верховної Ради України від 9 лютого 2007 р. № 662-V// Доступ до електронних ресурсів - <http://>

Dr. Volik V.V.
Artemyeva P.V.
В ОРИГІНАЛІ

www.licasoft.com.ua/component/lica/?view=dir&type=1&base=1&menu=459071&id=629909

19. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV// Відомості Верховної Ради України. - 2005. - № 37. - Ст. 446.

20. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV// Відомості Верховної Ради України. - 2004. - № 40-41, 42. - Ст. 492.

21. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 № 1798-ХП// Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 6. - Ст. 56.

22. Про державне мито: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.01.1993 р. № 7-93// Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 13. - Ст. 113.

23. Про затвердження Інструкції про порядок обчислення та справляння державного мита: Наказ Головної державної податкової інспекції від 22 квітня 1993 р. № 15// Доступ до електронних ресурсів - <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=2&nreg=z0050-93>

24. Про затвердження Порядку оплати витрат з інформаційно-технічного забезпечення судових процесів, пов'язаних з розглядом цивільних та господарських справ, та їх розмірів: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2005 р. № 1258// Доступ до електронних ресурсів - <http://www.uapravo.net/data2008/base40/ukr40785.htm>

25. Про внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2005 р. № 1258: Постанова кабінету Міністрів України № 825 від 5 серпня 2009 р.// Доступ до електронних ресурсів http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP090825.html

26. Анохин В.А. Проблемы правового регулирования арбитражного производства/ В.А. Анохин/ Вестник Высшего Арбитражного суда Российской Федерации. - 2003. - № 10. - С. 109.

27. Гражданский процессуальный кодекс Украины: научно-практический комментарий/ (Тертышников В.И.). - Издание пятое, дополненное и переработанное. - Х: Консум, 2001. - 432 с.

28. Беляневич В.Е. Господарський процесуальний кодекс України: (із змінами та доповненнями станом на 22 верес. 2005 р.): Наук.-практ. комент. - Видання друге. - К.: "Юстініан", 2006. - 672 с.

SUMMARY

The article contains characteristics of judicial fee payment mechanism, formulates conclusions and proposals of its perfection on the basis of scientific researches and analysis of normative acts.

29. Кольцов А.А. Некоторые проблемы оплаты судебных расходов иностранными лицами в арбитражном процессе России//Право и экономика. - 2007. - № 4. - С. 99-101.

30. Дубок А.Ю. Процесуальне законодавство для підприємців або практичні рекомендації щодо подолання проблеми переділати держмита за майновими позовами в державних арбітражних судах України та Російської Федерації// Бізнес. - 1999. - № 1 - 2. - С. 31 - 32.

31. Яворський В.П. Необґрунтований судовий розгляд справ є порушенням права на справедливий судовий процес//Українська Гельсінська спілка з прав людини. - 2004 (2 лютого). - № 2. - С. 5.

32. Цивільний процес: Навч. посіб. / А.В. Андрушко, Ю.В. Білоусов, Р.О. Стефанчук, О.І. Угриновська та ін. - за ред. Ю.В. Білоусова. - К.: Прецедент, 2005. - 367 с.

33. Луковська В., Коваль І. Аналіз звернень до Європейського суду з прав людини// Міністерство Юстиції України. - 2004. - № 5. - С. 22-24.

34. Теліга та інші проти України: Рішення Європейського суду з прав людини (м. Страсбург) від 21 грудня 2006 року// Офіційний вісник України. - 2007. - №3 (29, 28 квітня). - С. 22.

35. Архівна справа 20/253: Господарський суд Донецької обл.

36. Хотинська Оксана Зіновіївна. Обов'язковість судових рішень як конституційна засада судочинства України: дис... канд. юрид. наук: 12.00.10 / Академія адвокатури України. - К., 2006. - 207 с.

37. Носік Ю.В. Проблеми виконання судових рішень про майнові стягнення: інформаційно-правові аспекти// Юридичний журнал. - 2008. - № 6. - С. 21-26.

38. Рябченко О.П. Правове регулювання негайного виконання судових рішень// Фінанси і право. - 2008. - № 3. - С.437- 441.

Вг. секретар
Андреева С.В.

В ОРИГІНАЛОМ
ЗІДНО

[Handwritten signature]

КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАХІДНО-РЕГІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ КЛУБІВ ЮНЕСКО
АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ
ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

НАШЕ ПРАВО

OUR LAW

KYIV INTERNATIONAL UNIVERSITY
WEST REGIONAL ASSOCIATION OF UNESCO CLUBS OF UKRAINE
THE ACADEMY LAW OF UKRAINE
SUPREME COURT OF UKRAINE
GENERAL PROCURATOR'S OFFICE OF UKRAINE
MINISTRY JUSTICE OF UKRAINE

№ 4 ч.1, 2009

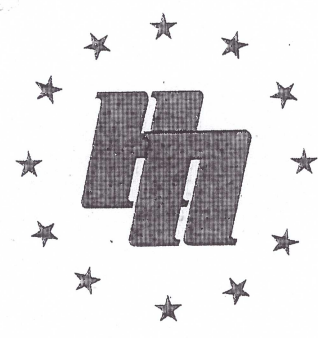
Спеціалізоване
видавництво

Specialized
publishing house

Враховано редакційні зауваження
Друкується за підписом
ОРИГІНАЛОМ
ЗГІДНО

НАШЕ OUR ПРАВО LAW

Науково-практичний журнал
з проблем конституційного,
цивільного, кримінального,
екологічного та інших галузей
права

Засновник журналу:

КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
KYIV INTERNATIONAL UNIVERSITY

ЗАХІДНО-РЕГІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ КЛУБІВ ЮНЕСКО
WEST REGIONAL ASSOCIATION OF UNESCO CLUBS

АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
THE ACADEMY OF LEGAL SCIENCES OF UKRAINE

ВЕРХОВНИЙ СУД УКРАЇНИ
SUPREME COURT OF UKRAINE

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ
GENERAL PROSECUTOR'S OFFICE OF UKRAINE

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
MINISTRY OF JUSTICE OF UKRAINE

Свідоцтво про державну реєстрацію:
Серія КВ №2878

Постановою президії ВАК України за №1-05/6 від 11.06.03р. журнал включений до переліку наукових видань, в яких публікуються основні результати дисертаційних робіт

Друкується за ухвалою Вченої Ради
Київського міжнародного університету

виходить
щоквартально

Пр. секретаря
Григоренко Л.В.

ЗІДНО

49, вул. Львівська, тел. +38 067 9289123, +38 050 2977758
 Київ, Україна, 03179 +38 097 8359807
 E-mail: np9907@mail.ru +38 (044) 424-90-20 дод. 173

Н

Редакційна колегія:
Editorial board
Головний редактор:
Editor-chief
Кузнєцов Є.В. (Kuznetzov G.)
Заступник головного редактора:
Depute editor
Кузнєцов В.Ф. (Kuznetzov V.)
Яковина М. М. (Yakovyna M.) ◆

Відповідальний секретар:
Responsible secretary
Мельник О.М. (Melnik L.) □

Бандурка О.О.	(Bandurka O.)	□
Волков В.Д.	(Volkov V.)	◆
Давиденко Л.М.	(Davudenko L.)	□
Журавський В. С.	(Guravskiy V.)	□
Ільков В.В.	(Ilkov V.)	◆
Кириченко Ю.М.	(Kyrychenko J.)	◆
Коваленко В.В.	(Kovalenko V.)	□
Конопляков В.В.	(Konopliov V.)	□
Костицький М.В.	(Kostizkiy M.)	□
Литвак О.М.	(Lytvak O.)	□
Мельник М. І.	(Melnik M.)	□
Нор В.Т	(Nor V.)	□
Пономаренко Г.О.	(Ponomarenko G.)	□
Рябченко О.П.	(Ryabchenko O.)	□
Савченко А.В.	(Savchenko A.)	□
Татій В.Я.	(Tatsyi V.)	□
Тіщенко М.М.	(Tishchenko M.)	□
Хачатурян Х. В.	(Khachaturian K.)	□
Черновецький Л.М.	(Chernovetskiy L.)	◆
Ярмиш О.Н.	(Yarmish O.)	□

Редакційна рада
/ Editorship /
Голова ради
/ Chief of the editorship /
Бандурка О.М. (Bandurka O.) □
Заступник голови ради
Савченко А.А. (Savchenko L.) □

Ануфрієв М.І.	(Anufriev N.)	□
Государський В.Ф.	(Gosudarskiy V.)	
Грицак В. М.	(Grytsak V.)	◆
Куйбіда В.С.	(Kuybida V.)	□
Кошинець В.В.	(Kochshynets V.)	◆
Левицький Т.І.	(Levitskiy T.)	◆
Левченко К. Б.	(Levchenko K.)	□
Матоляч С.В.	(Matolych S.)	
Мамутов В.К.	(Mamutov V.)	□
Назаров В.В.	(Nazarov V.)	◆
Онопенко В. В.	(Onopenko V.)	◆
Опришко В.Ф.	(Opryshko V.)	□
Петков В.П.	(Petkov V.)	□
Портнов А. В.	(Portnov A.)	◆
Рибалка Н.О.	(Rybalka N.)	◆
Сахновська К.Б.	(Sahnovska K.)	
Сташис В.В.	(Stashis V.)	□
Сущенко В.Д.	(Sushenko V.)	◆
Фріс П.А.	(Fris P.)	□
Хавронюк М.І.	(Havroniuk V.)	◆
Черепій П.М.	(Cherepiy P.)	◆
Шемшученко Ю.С.	(Shemshuchenko U.)	□
Шишка Р.Б.	(Shishka R.)	□
Шкляр Л.Є.	(Shkliar L.)	□

Символами позначено:

доктор наук, (Doctor of Science); □
 кандидат наук (Candidate of Science) ◆

Макет, дизайн та верстка
 Василь Герман (V. Herman)

Коректура
 Лариса Лесишин (L. Lesyshyn)

Інформаційно-технічний відділ:

Андрій Шишко (Shishko A.)
 Дмитро Шапочкін (Shapochkin D.)

Свідок
 прес-
 Серія

Друкує
 Київсь

З ОРИГІНАЛОМ
 ЗГІДНО

*Mr. секретар
 Яковина М.В.*

ЗМІСТ

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО ТА ДЕРЖАВНЕ БУДІВНИЦТВО

ГРИЦАК В. М.
ОСОБАЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО
УСТРОЮ ЗА КОНСТИТУЦІЄЮ УКРАЇНИ 5

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО

ПЛОХОЙ І. І.
ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ 10

ЛЬНИЦЬКИЙ М. С.
ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО
ПОСТАЧАННЯ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ 13

ТАМБОВЦЕВ В. Є.
ПОНЯТТЯ І ЗМІСТ УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ 19

ПОДОЛЯКА А. М.
АДМІНІСТРАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
В СФЕРІ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ 24

КОБИЛЯНСЬКИЙ К. М.
СТАНОВЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СУДІВ НА ЗЕМЛЯХ
СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ В ПЕРІОД З 1917 по 1920 рік 27

ЯЦЕНКО С. Л.
ОРГАНІЗАЦІЙНО-АДМІНІСТРАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ КЕРІВНИКА ОРГАНУ ВНУТРІШНІХ СПРАВ 32

КИМЛИК Р. В.
ЩОДО ВИЗНАННЯ НЕПОВНОЛІТНЬОГО СУБ'ЄКТОМ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ 36

СІДАК С. П.
ОХОРОНА ПРАВА НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ
У АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН 41

БРОВИЙ А. А.
ОРГАНІЗАЦІЙНО-АДМІНІСТРАТИВНІ ЗАСАДИ ВИКОНАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН 46

ПЕФТІЄВ О. В.
СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ 55

ЧАПАЛА О. Ю.
СТАДІЇ ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ В ОРГАНАХ ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ 61

КАШПЕРСЬКИЙ О. В.
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ЛІЦЕНЗУВАННЯ В УКРАЇНІ 64

УГРОВЕЦЬКИЙ О. П.
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ 67

З ОРИГІНАЛОМ
ВЗІЛНО

*роз. секретар
Врмалова Л.В.*